

V Štrasburgu 3. 10. 2017
COM(2017) 573 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

**Napomáhanie investovaniu prostredníctvom dobrovoľného ex ante posúdenia aspektov
týkajúcich sa verejného obstarávania v súvislosti s veľkými projektmi v oblasti
infraštruktúry**

1. Úvod

Najvyššou prioritou EÚ je tvorba pracovných miest, rast a konkurencieschopnosť, čo znamená stimulovanie investícií na miestnej, regionálnej, vnútroštátnej a európskej úrovni. Toto oznámenie je zamerané na pomoc orgánom verejnej moci pri čo najefektívnejšom riadení rozsiahlych projektov verejného obstarávania nezávisle od toho, či sú alebo nie sú financované EÚ, aby sa optimalizovala hodnota pre daňovníkov, zabezpečila vysokokvalitná infraštruktúra a maximalizovala tvorba pracovných miest a rast. Komisia bude na tento účel prevádzkovať trojpilierový mechanizmus, pomocou ktorého bude podporovať orgány verejnej moci pri uplatňovaní pravidiel EÚ v oblasti verejného obstarávania.

Odkedy sa súčasná Európska komisia v novembri 2014 ujala funkcie, investície stoja v centre jej záujmu, ako to dokladá prijatie Investičného plánu pre Európu. Patrí sem aj Európsky fond pre strategické investície (EFSI), ktorého cieľom je do polovice roka 2018 zmobilizovať 315 miliárd EUR prostredníctvom štátnych záruk na prilákanie a zabezpečenie súkromných investícií do veľkých projektov. Kľúčom k úspechu plánu je odstránenie prekážok brániacich investíciám, dosiahnutie lepšej regulačnej predvídateľnosti a poskytovanie technickej pomoci pri investičných projektoch.

Vzhľadom na to, že plán začal čoskoro po zavedení prinášať výsledky, sa Európska komisia v roku 2016 rozhodla predĺžiť jeho trvanie, zvýšiť jeho kapacitu financovania a posilniť ho zintenzívnením technickej pomoci a odstránením prekážok brániacich investovaniu na jednotnom trhu¹. Návrh Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI 2.0)² výrazne podporí hospodárstvo EÚ. Cieľom fondu EFSI nie je len zmobilizovať do konca roka 2020 investície v celkovej výške minimálne 500 miliárd EUR, ale aj zlepšiť jeho geografické pokrytie a zvýšiť využívanie v menej rozvinutých a prechodných regiónoch. Je to mimoriadne dôležité pre budúcu tvorbu pracovných miest, rast a konkurencieschopnosť v Európe.

Súčasnne sa v rámci Nástroja na prepájanie Európy (NPE) financovaním projektov v oblasti transeurópskych sietí podporuje pripojiteľnosť v EÚ v oblasti dopravy, energetiky a telekomunikácií. Od roku 2014 sa doteraz investovalo 25 miliárd EUR, čo viedlo k približne 50 miliardám EUR celkových investícií do infraštruktúry v EÚ.

Najdôležitejšie je pritiaženie súkromných investícií, ako aj čo najúčinnnejšie a najefektívnejšie využívanie verejného obstarávania. Verejné obstarávanie predstavuje približne 14 % HDP EÚ, pričom orgány verejnej moci každý rok vynaložia 2 bilióny EUR z peňazí európskych daňovníkov. Potenciál verejného obstarávania v oblasti stimulovania tvorby pracovných miest a rastu sa však stále nevyužíva naplno.

Postupmi verejného obstarávania sa zabezpečuje, aby realizátor projektu mal možnosť porovnať rôzne ponuky a vybrať si najvhodnejšiu z nich, čím sa dočieľa najvýhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou. Stimulujú tiež záujem spoločností predkladať ponuky, keďže výber dodávateľa sa vykonáva na základe spravodlivého zaobchádzania a rovnakých podmienok. Verejné obstarávanie sa však ešte často vykonáva bez potrebných zručností, odborných poznatkov alebo úplnej znalosti postupov³.

¹ COM(2016) 581.

² COM(2016) 597; 2016/0276 (COD).

³ Oznámenie Zlepšovanie jednotného trhu: viac príležitostí pre ľudí a podniky, bod 3.2 oznámenia COM(2015) 550.

Mnohé rozsiahle projekty infraštruktúry sa nevykonávajú podľa plánu. Rozpočty sa často nedodržiavajú a prekračujú. Plánovanie a vykonávanie trvajú často podstatne dlhšie, než sa pôvodne predpokladalo⁴.

Má to viacero príčin: neistotu, pokiaľ ide o úroveň a prostriedky financovania, neúplné alebo povrchné hodnotenie potrieb a zmenu hospodárskych a politických podmienok. Svoju úlohu zohrávajú aj zložitosť a trvanie postupov verejného obstarávania, ako aj chyby v postupoch a nedostatky systémov verejného obstarávania určitých členských štátov⁵.

Ďalšie problémy vyvstávajú v prípade významných cezhraničných projektov medzi členskými štátmi vzhľadom na možné rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi rámcami. Napriek tomu, že väčšina pravidiel v oblasti verejného obstarávania bola harmonizovaná na úrovni EÚ, smernice o verejnom obstarávaní umožňujú na vnútroštátnej úrovni flexibilitu.

Tieto pomery sa musia zmeniť. V tomto oznámení sa nachádza niekoľko kľúčových prvkov, ktoré k tomu môžu prispieť. Ako bolo uvedené v oznámení o stratégii jednotného trhu⁶ a v oznámení Európa znovu investuje⁷, Komisia zavádza trojdielny mechanizmus pre rozsiahle projekty infraštruktúry, ktorým sa zabezpečí zrozumiteľnosť a orgánom verejnej moci sa poskytne usmernenie v oblasti výmeny a prijímania najlepších postupov. Pomôže sa tým zlepšiť účinnosť vnútroštátnych výdavkov, čo je na využívanie úplného potenciálu investícií v Európe najdôležitejšie.

Táto iniciatíva je jedným z pilierov stratégie Komisie na zlepšenie účinnosti verejného obstarávania a na zabezpečenie jeho strategického významu, čím sa podporí konkurencieschopnosť, tvorba pracovných miest a rast.

Mechanizmus *ex ante* je teda súčasťou balíka dokumentov o verejnom obstarávaní, ktorý obsahuje oznámenie o stratégii verejného obstarávania Obstarávanie v Európe a pre Európu a odporúčanie Komisie týkajúce sa profesionalizácie verejného obstarávania: Budovanie architektúry profesionalizácie verejného obstarávania. Súbežne sa začína konzultácia o návrhu usmernenia, pokiaľ ide o verejné obstarávanie pre inovácie, s cieľom podporiť prienik nových a udržateľnejších riešení pre našu spoločnosť.

Ak nie je obstarávanie dobre naplánované, ohrozuje verejné investície

Veľké mesto naliehavo potrebovalo novú nebytovú budovu. Súkromná firma sa ponúkla, že potrebnú budovu postaví. Orgány verejnej moci a firma uzavreli pred začatím prác nájomnú zmluvu na túto budovu. Nájomná zmluva uzatvorená bez vyhlásenia výzvy na predkladanie ponúk obsahovala podrobné požiadavky orgánov verejnej moci na budovu.

Na základe sťažnosti občana Komisia dospela k záveru, že na projekt malo byť vyhlásené verejné obstarávanie, keďže sa naň vzťahovali pravidlá verejného obstarávania EÚ. Orgány mesta museli zrušiť nájomnú zmluvu, inak by im hrozili sankcie zo strany EÚ. Zároveň museli nahradiť škodu, ktorá vznikla súkromnej firme z dôvodu zrušenia

⁴ Podľa štúdie Benta Flyvbjerga z roku 2014 What You Should Know About Megaprojects, and Why: An Overview (Čo treba vedieť o megaprojektoch a prečo: prehľad) 9 z 10 takýchto projektov prekračuje rozpočet alebo mešká.

⁵ Na tieto nedostatky sa v prípade určitých členských štátov upozorňuje v rámci európskeho semestra 2017: Správy o jednotlivých krajinách (https://ec.europa.eu/info/publications/2017-european-semester-country-reports_en).

⁶ COM(2015) 550.

⁷ COM(2016) 359.

nájomnej zmluvy.

Keby orgány použili navrhovaný mechanizmus, vyhli by sa právnym problémom a mali by hospodársky životaschopný projekt.

2. DOBROVOENÝ MECHANIZMUS EX ANTE

Vnútroštátne orgány a verejní obstarávatelia/obstarávatelia môžu pred prijatím dôležitých opatrení, ako napríklad pred vyhlásením výzvy na predkladanie ponúk na hlavné projektové práce, podpísaním medzinárodnej zmluvy alebo rozhodnutím o použití rokovacieho konania bez predchádzajúceho zverejnenia, na základe dobrovoľnosti využiť mechanizmus na vznesenie otázok⁸⁹ Komisii a získanie posúdenia¹⁰ zlučiteľnosti projektu¹¹ s regulačným rámcom EÚ.

Vnútroštátne orgány a verejní obstarávatelia/obstarávatelia zapojení do rozsiahlych, a najmä cezhraničných projektov môžu využiť tento mechanizmus, ak to považujú za potrebné alebo užitočné. Zníži sa tým riziko omeškaní a prekročení nákladov vyplývajúcich z problémov v procesoch verejného obstarávania.

Mechanizmus pomôže vypracovať osvedčené postupy v rámci zrevidovaného a modernizovaného európskeho rámca verejného obstarávania prijatého v roku 2014¹². Dôležité to môže byť najmä v prípade koncesií, ktoré prvýkrát plne podliehajú harmonizovanému režimu EÚ.

Mechanizmus je určený pre všetky druhy projektov infraštruktúry, ale najmä zo sektorov dopravy a energetiky, IKT a nebytovej výstavby¹³. Vo všeobecnosti je dostupný od určitej prahovej hodnoty¹⁴. Okrem toho môže členský štát požiadať Komisiu o využitie mechanizmu na akékoľvek projekty infraštruktúry s nižšou hodnotou, ktoré považuje za

⁸ Žiadosť o podporu môžu podať iba orgány zapojené do projektu. Musia predložiť konkrétne informácie o projekte a len oni môžu vysvetliť konkrétne problémy. V závislosti od konkrétnej povahy projektu a od dotknutých členských štátov môžu byť takýmito orgánmi zodpovedné ministerstvo (na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni) sektora, v ktorom sa projekt vypracúva, ale aj vnútroštátne orgány verejného obstarávania alebo verejní obstarávatelia/obstarávatelia.

⁹ Otázky a oznámenia možno zasielať v ktoromkoľvek úradnom jazyku EÚ.

¹⁰ Stanoviská Komisie vyjadrené v posúdení nie sú právne záväzné pre subjekty využívajúce mechanizmus ani pre Komisiu a nie je nimi dotknutý výklad relevantných pravidiel Súdnyh dvorom EÚ.

¹¹ Projekt predstavuje súhrn prác, dodávateľov a služieb potrebných na výstavbu a prevádzku rozsiahleho rozvoja infraštruktúry a jeho obstarávanie môže zabezpečiť jeden alebo viacerí z verejných obstarávateľov. Môže obsahovať napríklad časť lineárnej dopravnej infraštruktúry, ako sú susediace časti diaľnice spájajúce dva uzly, alebo sa môže týkať projektu jednej energetickej infraštruktúry, ako napríklad výstavby elektrárne a jej pripojenia do národnej sústavy.

¹² K reforme z roku 2014 patria smernica 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní, smernica 2014/25/EÚ o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a smernica 2014/23/EÚ o udeľovaní koncesií. Lehota na transpozíciu uplynula 16. apríla 2016.

¹³ Veľkých rámcových zmlúv týkajúcich sa niekoľkých menších projektov sa tento mechanizmus netýka.

¹⁴ Navrhované prahové hodnoty boli vymedzené na základe analýzy projektov infraštruktúry zverejnených v databáze Tender Electronic Daily od roku 2010 do roku 2015. Ich cieľom je nastaviť mechanizmus na najvýznamnejšie investičné projekty infraštruktúry v EÚ a pre EÚ.

významné pre seba a/alebo pre EÚ ako celok¹⁵, napríklad na projekty spoločného záujmu v oblasti transeurópskych sietí.

V rámci tohto mechanizmu sa budú nastolené otázky analyzovať z pohľadu európskeho rámca verejného obstarávania. Doplní, ale nenahradí, existujúce vnútroštátne mechanizmy kontrol *ex ante* alebo podpory. Orgány členských štátov zodpovedajú za vnútroštátny rozmer verejného obstarávania a v každom projekte sa bude musieť dodržiavať vnútroštátne právo, ako aj platné právo Únie. V prípade sporu sú príslušné rozhodovať súdy členských štátov alebo orgány nápravy.

Pred tým, ako Komisia tento mechanizmus zaviedla, uskutočnila rozsiahle konzultácie s vnútroštátnymi orgánmi, odborníkmi na verejné obstarávanie, obchodnými organizáciami, predkladateľmi projektov a ďalšími zainteresovanými stranami, ktoré sa týkali jeho užitočnosti a rôznych parametrov. Zainteresované strany vo všeobecnosti mechanizmus podporili a uviedli, že sú pripravené používať rôzne nástroje. Mnohé z nich navrhli rozšírenie jeho pôsobnosti a zníženie prahovej hodnoty. Súhrn výsledkov otvorenej verejnej konzultácie bol zverejnený¹⁶.

Pomoc poskytovaná prostredníctvom mechanizmu doplní už existujúce mechanizmy podpory, ako sú Európske centrum investičného poradenstva (EIAH), Spoločná pomoc na podporu projektov v európskych regiónoch (JASPERS) a Európske odborné centrum pre verejno-súkromné partnerstvá (EPEC). Tieto mechanizmy sa vzťahujú iba na projekty, ktoré využívajú výhody zo sektorov oprávnených na finančnú podporu od Európskej komisie alebo Európskej investičnej banky, alebo sa na ne zameriavajú, pričom sa komplexne nezameriavajú na otázky a procesy verejného obstarávania. Hlavná úloha nástroja JASPERS napríklad spočíva v poskytovaní pomoci dovtedy, kým sa projekt nepredloží na schválenie financovania z prostriedkov EÚ. EPEC pomáha orgánom verejnej moci iba vtedy, ak plánujú realizovať projekty prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev, pričom sa zameriava na financovanie. Nepomáha pri výbere najvhodnejšieho modelu verejného obstarávania a neposkytuje odborné znalosti pre projekty, ktoré boli vypracované inak. Dobrovoľný mechanizmus *ex ante* poskytne osobitnú a vyhradenú podporu v prípade všetkých otázok súvisiacich s verejným obstarávaním počas realizácie projektu. Ponúka komplexnú pomoc, ktorá dopĺňa súbor nástrojov dostupný členským štátom.

Prostredníctvom kombinácie nástrojov, z ktorých každý má osobitné vlastnosti, môžu orgány členských štátov a predkladatelia projektov do veľkej miery vyžívať výhody vyplývajúce z existujúcich odborných poznatkov o rozsiahlych projektoch infraštruktúry.

Projekty financované v rámci EFSI alebo iných nástrojov EÚ, napr. Nástroja na prepájanie Európy, budú využívať výhody vyplývajúce z mechanizmu, ako aj z podpory pochádzajúcej z Európskeho centra investičného poradenstva. Mnohé projekty sa týkajú infraštruktúry, ako napríklad projekty obnoviteľnej energie (napr. veterné parky), a modernizácie dopravných sietí. EFSI sa využíva aj na zlepšovanie sociálnej infraštruktúry. Úspešné riešenie problémov súvisiacich s verejným obstarávaním môže byť pre úspech týchto projektov kľúčové.

¹⁵ Po prijatí žiadosti útvary Komisie posúdia jej prípustnosť a informujú členský štát o podmienkach jej prijatia.

¹⁶ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=9021.

V súvislosti s Investičným plánom pre Európu Komisia oznámila¹⁷, že sa v jeho rámci zriadi jednotný tím pre investičnú politiku, v ktorom sa stretnú všetky zodpovedné útvary Komisie s cieľom rýchlo a účinne posúdiť rozsiahle projekty infraštruktúry. Prvé kroky na zavedenie tejto funkcie sa už prijali. Mechanizmus *ex ante* poskytne do tohto rámca vstupné informácie a po tom, ako sa táto všeobecnejšia funkcia stane plne funkčnou, sa s ňou zlúči a bude ju podporovať. A nakoniec, na určenie toho, ktoré dodatočné opatrenia môžu byť užitočné na pomoc realizátorom projektov realizujúcim cezhraničné projekty a ďalšie projekty TEN-T, sa uskutočňuje posúdenie¹⁸ a verejná konzultácia¹⁹.

3. ŠTRUKTÚRA DOBROVOLENEHO MECHANIZMU *EX ANTE*

Mechanizmus bude obsahovať tri zložky:

- i. **asistenčnú službu;**
- ii. **mechanizmus oznamovania a**
- iii. **mechanizmus výmeny informácií.**

Tieto zložky možno v rámci každého projektu používať nezávisle od seba.

3.1. Asistenčná služba

Asistenčná služba bude vnútroštátnym orgánom a verejným obstarávateľom/obstarávateľom v počiatočnom štáte pri príprave rozhodnutí súvisiacich s verejným obstarávaním poskytovať usmernenie, odpovedať na otázky a objasňovať konkrétne problémy súvisiace s verejným obstarávaním. Asistenčná služba bude k dispozícii pre projekty, ktorých celková odhadovaná hodnota je minimálne 250 miliónov EUR²⁰.

V prípade cezhraničných projektov môže zohrávať dôležitú úlohu pri pochopení dôsledkov rôznych možných riešení.

Vnútroštátne orgány sa môžu obrátiť na asistenčnú službu v prípade konkrétnych problémov, ktoré sa vyskytnú pri príprave plánu verejného obstarávania v rámci projektu. Môžu sa týkať napríklad týchto oblastí:

- platného právneho rámca EÚ, ktorým sa projekt riadi: klasickej smernice o verejnom obstarávaní alebo smernice o verejnoprospešných službách; smernice o koncesiách atď.,
- podmienok vyňatia z pôsobnosti smerníc,
- postupov verejného obstarávania, ktoré sa majú použiť, a ich osobitných vlastností,
- podmienok účasti a kritérií na vyhodnotenie ponúk,
- zohľadnenia environmentálnych, sociálnych a inovatívnych aspektov,

¹⁷ COM(2016) 359; COM(2016) 581; COM(2016) 764.

¹⁸ http://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-3272163_en

¹⁹ https://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/consultations/2017-ten-t-implementation_en

²⁰ Členský štát požiadať Komisiu o využitie mechanizmu na akékoľvek projekty infraštruktúry s nižšou hodnotou, ktoré považuje za významné pre seba a/alebo pre EÚ ako celok, napríklad na projekty spoločného záujmu v oblasti transeurópskych sietí. Po prijatí žiadosti Komisia posúdi jej prípusnosť a informuje členský štát o podmienkach jej prijatia.

- spôsobu vykonávania spoločného obstarávania podľa článku 39 smernice 2014/24/EÚ.

V prípade potreby bude asistenčná služba naďalej poskytovať poradenstvo aj počas projektu, napríklad o postupoch vyhodnotenia ponúk alebo možnosti zmeny existujúcich zmlúv. Každé podrobné hodnotenie všeobecnejšieho plánu verejného obstarávania alebo jeho konkrétnych aspektov sa však bude musieť vykonať v rámci mechanizmu oznamovania. Budú sa uplatňovať podmienky mechanizmu oznamovania.

Všetky otázky sa budú musieť predkladať prostredníctvom na to určeného elektronického systému na adrese: <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/pp-large-projects/>. Elektronický systém bude spracúvať všetky výmeny informácií, všetky následné otázky, ako aj odpovede Komisie. Prostredníctvom tohto systému môžu používatelia v ďalšej fáze predkladať dodatočné otázky alebo oznamovať Komisii informácie o projekte. Komisia tak bude mať prehľad o vývoji projektu.

Komisia sa bude snažiť odpovedať²¹ na otázky do jedného mesiaca. V prípade potreby si môže vyžiadať dodatočné informácie, ktoré sú relevantné pre analýzu, a vtedy sa lehota na odpovede predĺži.

Po uzatvorení žiadosti sa na webovom sídle mechanizmu *ex ante* zverejní anonymizovaná verzia otázok a odpovedí²². V spolupráci s príslušným verejným obstarávateľom sa odstránia všetky dôverné a citlivé obchodné informácie²³. Verejní obstarávatelia sa tak budú môcť učiť z veľkého rozsahu prípadov predložených Komisii, a to aj z projektov, ktoré nie sú priamo oprávnené na pomoc v rámci mechanizmu.

Budúca výstavba železničnej trate – pomoc asistenčnej služby

Verejný obstarávateľ premýšľa nad najlepším riešením verejného obstarávania na výstavbu novej železničnej trate v dĺžke 150 km. Na asistenčnú službu by sa mohol (raz alebo viackrát) obrátiť napríklad s týmito otázkami:

- *Ako sa má vytvoriť verejno-súkromné partnerstvo na výstavbu a prevádzku železnice? Vyžaduje si predpokladané rozloženie rizík využitie postupov verejného obstarávania v oblasti verejnoprospešných služieb alebo bude projekt patriť do rozsahu pôsobnosti smernice o koncesiách?*
- *Ak dotknutá krajina zvažuje podpísanie medzinárodnej zmluvy na realizáciu projektu, bude táto zmluva vyňatá z postupov verejného obstarávania uvedených v smerniciach?*
- *Ako možno čo najlepšie navrhnúť a riadiť súťažné konanie s rokovaním? Ako možno znížiť počet kvalifikovaných uchádzačov vyzvaných na účasť v konaní?*
- *Ako možno do projektu najlepšie začleniť ciele zeleného, sociálneho a inovačného verejného obstarávania?*

Ak železničná trať spája dve krajiny, na asistenčnú službu sa možno obrátiť aj:

²¹ Pozri poznámku pod čiarou č. 10.

²² Pozri poznámku pod čiarou č. 10.

²³ Na všetky dokumenty, ktoré vypracovala, prijala alebo vlastní Komisia, sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie.

- so žiadosťou o objasnenie zmluvy medzi verejnými obstarávateľmi z dvoch krajín na vykonanie spoločného obstarávania,
- so žiadosťou o objasnenie uplatniteľného režimu verejného obstarávania, keď chcú dva členské štáty zriadiť spoločný podnik na realizáciu projektu.

Ak je zmluvu po jej podpísaní potrebné upraviť, orgán môže predložiť otázky týkajúce sa podmienok, za ktorých možno zmluvy upraviť. Pomôže mu to pri rozhodovaní o tom, či je možná úprava bez nového transparentného postupu verejného obstarávania.

3.2. Mechanizmus oznamovania

Keď sa prijme rozhodnutie o spôsobe realizácie projektu z hľadiska verejného obstarávania a vnútroštátne orgány a/alebo verejní obstarávatelia/obstarávatelia pokročia s prípravou potrebných súťažných podkladov²⁴, budú môcť oznámiť Komisii plán obstarávania projektov infraštruktúry, ktorých celková odhadovaná hodnota prekračuje 500 miliónov EUR²⁵. Útvary Komisie potom vykonajú posúdenie²⁶, v ktorom vyjadria svoje stanovisko k tomu, či je plán verejného obstarávania v súlade s pravidlami verejného obstarávania EÚ, pričom nebude dotknutý žiadny budúci právny výklad alebo posúdenie.

Asistenčná služba je k dispozícii v prípade konkrétnych otázok, ale mechanizmus oznamovania sa týka všeobecnejšieho plánu verejného obstarávania. V pláne verejného obstarávania sa vymedzuje spôsob vykonania projektu z hľadiska verejného obstarávania. Stanovuje sa v ňom napríklad, i) či sa pri projekte použije zmluva na výstavbu, zmluva na návrh a výstavbu alebo zmluva na návrh, výstavbu a prevádzkovanie; ii) či sa projekt vykoná prostredníctvom množstva samostatných ponúk a ktoré postupy verejného obstarávania sa využijú; a iii) ako sa vykoná verejné obstarávanie v prípade cezhraničného projektu.

Vnútroštátne orgány a/alebo verejní obstarávatelia/obstarávatelia môžu oznámiť Komisii celkový plán verejného obstarávania projektu a/alebo konkrétne problémy rozhodujúceho významu pre celý projekt. V druhom prípade by mali jasne identifikovať konkrétne prvky vyžadujúce posúdenie.

Väčšina rozsiahlych projektov infraštruktúry sa realizuje prostredníctvom niekoľkých výziev na predkladanie ponúk. V záujme zabezpečenia účinného vybavovania a udržania jednoduchej obsluhy mechanizmu orgány síce môžu klásť konkrétne otázky v súvislosti s niektorou ponukou, ale nemali by Komisii oznamovať každú jednu výzvu na predkladanie ponúk.

Pri vykonávaní projektov je bežnou praxou meniť zmluvy v prípade zmeny pôvodných podmienok. Takéto zmeny vyvolávajú zložité právne otázky, hoci usmernenie a objasnenie podmienok týkajúce sa týchto zmien sa už nachádza v smerniciach o verejnom obstarávaní. Preto môžu svoje návrhy na zmeny v konkrétnej zmluve Komisii oznamovať aj vnútroštátne orgány a/alebo verejní obstarávatelia/obstarávatelia.

²⁴ Asistenčná služba je pri procese prijímania týchto rozhodnutí vhodným nástrojom na objasnenie problematiky alebo kladenie otázok.

²⁵ Pozri poznámku pod čiarou č. 20.

²⁶ Pozri poznámku pod čiarou č. 10.

Počas prípravy projektu sa môžu meniť aj plány verejného obstarávania. Vnútroštátne orgány môžu informovať Komisiu o akýchkoľvek podstatných zmenách vykonaných v predchádzajúcom oznámení, ktoré môžu mať vplyv na výsledok posúdenia, napr. o zmene postupu verejného obstarávania zo štandardného na mimoriadny.

Budúca výstavba železničnej trate – oznámenie Komisii

Projekt výstavby železničnej trate sa orgány rozhodli rozdeliť na tri časti približne po 50 km. Vyhlásia sa na ne samostatné výzvy na predkladanie ponúk, ktoré sa budú týkať výstavby a údržby, v rámci obstarávania verejnoprospešných prác.

Orgány chcú overiť, že tento prístup je v súlade s pravidlami verejného obstarávania EÚ, a oznámiť tento plán Komisii. Toto oznámenie bude musieť obsahovať informácie o postupoch verejného obstarávania, ktoré sa použijú na zadávanie verejných zákaziek v troch častiach, plánovaní procesu verejného obstarávania, predpokladanom načasovaní, propagačnom a informačnom procese atď.

Verejný obstarávateľ môže uviesť konkrétne problémy vyžadujúce osobitnú pozornosť, ako je napríklad vymedzenie kritérií na vyhodnotenie ponúk v technických špecifikáciách pre prvý segment.

Ak verejný obstarávateľ plánuje upraviť zmluvu, môže chcieť získať posúdenie útvarov Komisie, že jeho plán je v súlade s pravidlami EÚ. V takom prípade môže verejný obstarávateľ oznámiť túto úpravu Komisii.

3.2.1. Postup oznámenia

Vnútroštátne orgány a verejní obstarávatelia/obstarávatelia (oznamujúce orgány) použijú vzorový formulár s podpornými dokumentmi. Štruktúra vzorového formulára je pripojená k tomuto oznámeniu.

Okrem identifikácie projektu a orgánu, ktorý ho oznamuje, sa budú vo vzorovom formulári vyžadovať informácie o pláne verejného obstarávania za celý projekt, ktoré sú potrebné na analýzu. Sú to tieto informácie:

- predmet projektu,
- hodnota projektu,
- zapojené organizácie (verejný obstarávateľ/obstarávatelia atď.),
- rôzne fázy projektu,
- či sa očakáva, že projekt bude financovaný z prostriedkov EÚ,
- či bol projekt predložený príslušnému vnútroštátnemu orgánu na schválenie,
- plánovanie procesu verejného obstarávania,
- podmienky vyžadujúce úpravu zmluvy, keď je predmetom oznámenia zmena zmluvy.

Oznamujúce orgány budú môcť aj nahráť dokumenty, ktoré považujú za relevantné na analýzu. Mali by však poskytnúť len informácie potrebné na posúdenie.

Ak to bude potrebné, Komisia a oznamujúci orgán zostanú v kontakte, aby bolo možné objasniť aspekty oznámenia.

Na účely oznámenia použijú oznamujúce orgány vyhradený elektronický systém, ktorý sa používa aj pri asistenčnej službe (<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/pp-large-projects/>). Systém poskytne potrebné zabezpečenie pri predkladaní a spracovaní údajov.

3.2.2. *Odpoveď Komisie*

Na základe poskytnutých informácií vypracujú príslušné útvary Komisie písomné stanovisko k zlučiteľnosti plánu verejného obstarávania projektu s právnymi predpismi EÚ týkajúcimi sa verejného obstarávania alebo ku konkrétnym otázkam vzneseným vnútroštátnymi orgánmi. Vypracuje aj posúdenie konkrétnych otázok vznesených v oznámení.

Toto posúdenie nebude obsahovať stanoviská útvarov Komisie k zlučiteľnosti opatrenia s ustanoveniami iných právnych predpisov EÚ než tých, ktoré sa týkajú verejného obstarávania. Posúdenie útvarov Komisie bude vždy vychádzať z poskytnutých informácií a podmienok platných v danom čase.

Komisia sa usiluje odpovedať do troch mesiacov od dátumu oznámenia. Ak si Komisia od vnútroštátnych orgánov vyžiada dodatočné informácie, uplatní sa pravidlo o zastavení času.

Ak je to vhodné a možné, Komisia vyzve na predloženie dokumentov súvisiacich s projektom v rámci mechanizmu výmeny informácií aj dotknuté orgány. Ku všetkým dôverným a citlivým obchodným informáciám sa bude pristupovať zodpovedajúcim spôsobom a v spolupráci s príslušnými orgánmi sa tieto informácie odstránia²⁷.

3.3. Mechanizmus výmeny informácií

Mechanizmus výmeny informácií je nástroj riadenia vedomostí, ktorý je určený pre vnútroštátne orgány a verejných obstarávateľov/obstarávateľov. Jeho cieľom je vytvoriť referenčné triedy podobných projektov, ktoré sú prostriedkom výmeny skúseností. Bude slúžiť aj ako platforma na výmenu rôznych aspektov súvisiacich s projektmi, ako sú druh postupu verejného obstarávania, fázy projektu, problémy pri vykonávaní projektu atď.

V prvotnej fáze sa bude tento nástroj skladať z dvoch častí: široko prístupnej databázy obsahujúcej všetky relevantné informácie a platformy, v rámci ktorej si môžu zainteresované strany vymieňať názory a informácie. Obe časti budú k dispozícii na začiatku roka 2018.

3.3.1. *Štruktúra, zdroj a prístupnosť databázy*

Databáza bude obsahovať rôzne druhy dokumentov súvisiacich s procesom verejného obstarávania rozsiahlych projektov infraštruktúry. Patria k nim súťažné podklady, dokumenty o organizačnej štruktúre projektu, zmluvy, usmernenia o určitých druhoch postupov, konkrétne informácie o cezhraničných projektoch a rozsudky Súdneho dvora. Komisia bude spravovať databázu a nahrávať dokumenty, ktoré má vo vlastníctve, alebo ktoré predložili členské štáty a/alebo predkladatelia projektov.

Vnútroštátne orgány a verejní obstarávatelia/obstarávatelia sa vyzývajú, aby predložili Komisii informácie o rozsiahlych projektoch infraštruktúry, ktoré sa už vykonali alebo sa

²⁷ Pozri poznámku pod čiarou č. 23.

ešte vykonávajú. Databáza bude najlepšie plniť funkciu informačného nástroja vnútroštátnych orgánov vtedy, ak bude od začiatku obsahovať informácie o projektoch, ktoré už boli v plnej miere vykonané.

Databáza bude široko prístupná po zaregistrovaní. Mechanizmus výmeny informácií bude teda výhodný pre súkromných realizátorov projektov aj verejných obstarávateľov pripravujúcich projekty, ktorých hodnota je pod úrovňou platnej prahovej hodnoty oprávňujúcej využitie asistenčnej služby a mechanizmu oznamovania.

Informácie poskytnuté orgánmi v rámci postupu oznámenia sa v databáze sprístupnia iba so súhlasom dotknutého orgánu. V prípade všetkých ostatných informácií musia členské štáty zabezpečiť odstránenie citlivých informácií²⁸.

Dokumenty možno predložiť v akomkoľvek úradnom jazyku EÚ. Databáza bude obsahovať nástroj na strojový preklad. Bude prepojená s ostatnými podobnými iniciatívami, ako napr. s centrom vzdelávania a znalostí v rámci nástroja JASPERS.

3.3.2. Platforma

Medzi najefektívnejšie nástroje vzdelávania a rozvoja patria partnerské diskusie. Spolu s databázou preto Komisia vytvorí aj IT platformu na uľahčenie priamej výmeny informácií a skúseností medzi subjektmi zapojenými do prípravy rozsiahlych projektov infraštruktúry v EÚ. Platforma bude prístupná odborníkom v EÚ po zaregistrovaní. Umožní vytvorenie diskusných podskupín podľa druhu projektu alebo problému v rámci verejného obstarávania. Tieto skupiny môžu byť otvorené alebo zatvorené, t. j. prístupné iba členom, ktorí začínajú diskusiu.

4. ZÁVER

Mechanizmus *ex ante* nie je jednorazovým opatrením. Je súčasťou nového partnerstva, ktoré navrhla Komisia, s vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi, ako aj medzi nimi. Je priamo prepojený so všeobecným cieľom vytvoriť z verejného obstarávania strategickjší nástroj. Úspech tohto mechanizmu bude závisieť od tejto koncepcie partnerstva a od rozšírenia používania navrhovaných nástrojov v členských štátoch. Vnútroštátne orgány sa vyzývajú, aby mechanizmus aktívne propagovali a čo najlepšie a najvhodnejšie využívali pomoc, ktorú mechanizmus ponúka.

Táto akcia bola pripravená s osobitným zreteľom na potreby zainteresovaných strán vyjadrené buď počas verejnej konzultácie, alebo pri inej príležitosti. Keďže potreby zainteresovaných strán sa môžu po čase zmeniť, Komisia bude monitorovať a hodnotiť využívanie mechanizmu *ex ante*. Vyhodnotí aj to, či nástroj predstavuje efektívnu podporu. Posúdenie sa vykoná po 24 mesiacoch plnej prevádzky nástrojov, ale ak je to vhodné a potrebné, aj skôr. Na základe týchto prvkov sa v prípade potreby nástroje príslušne upravia.

²⁸ Pozri poznámku pod čiarou č. 23.

Príloha I

Vzorový formulár

Otázky týkajúce sa identifikácie

Názov projektu:	_____	Sektor:	_____
Verejný obstarávateľ/obstará vateľ:	_____	Členský štát:	_____
Orgán oznamujúci projekt ⁱ	_____	Kontaktné údaje:	_____
Celkové odhadované náklady	_____		

Oznámenie sa týka:

- Nového projektu Úpravy zmluvy

Opis projektu

Opíšte relevantné prvky projektuⁱⁱ:

Opíšte plán obstarávania projektuⁱⁱⁱ:

V prípade nových projektov

Opíšte jednotlivé fázy, v ktorých sa bude verejné obstarávanie realizovať, a uveďte odhadovaný dátum začiatku/harmonogram postupov verejného obstarávania:

Uved'te problémy, ktoré majú útvary Komisie posúdiť:

V prípade úpravy zmluvy

Opíšte potrebnú úpravu zmluvy a jej okolnosti^{iv}:

Doplňujúce informácie

Dostali ste stanovisko k obstarávacím aspektom tohto projektu od príslušného vnútroštátneho orgánu? Ak áno, poskytnite ho.

Nie

Áno

Obsahuje oznámenie citlivé informácie? Ak áno, uveďte aké.

Nie

Áno

Doplňujúce informácie k otázke:

ⁱ Ak sa líši od verejného obstarávateľa/obstarávateľa.

ⁱⁱ Do opisu zahrňte: ciele projektu, hlavné zainteresované strany, financovanie projektu, aktuálnu fázu projektu, základné technické informácie (najmä funkčné požiadavky) a v prípade dostupnosti aj hodnotiace kritériá a sociálne doložky.

ⁱⁱⁱ V pláne verejného obstarávania sa vymedzuje spôsob vykonania projektu z hľadiska verejného obstarávania. Stanovuje sa v ňom napríklad, i) či sa pri projekte použije zmluva na výstavbu, zmluva na návrh a výstavbu alebo zmluva na návrh, výstavbu a prevádzkovanie; ii) či sa projekt vykoná prostredníctvom množstva samostatných ponúk a ktoré postupy obstarávania sa využijú; a iii) ako sa vykoná verejné obstarávanie v prípade cezhraničného projektu.

^{iv} Opis by mal obsahovať aj vplyv novej zmeny na celkovú hodnotu zákazky.